

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 34P/174/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119207642
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Šimková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2019:3119207642.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o maloletého Z. O. K., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Y., dieťa rodičov : matky G. H. K., štátnej občianky Slovenskej republiky, trvale bytom O. E. XX, Y., t. č. v B. alebo Y., S. XX (u S. K.) a otca S. G., štátneho občana N. republiky, trvale bytom Y., I. č.XX/XX, o návrhu B. práce, sociálnych vecí a rodiny Y. ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže na nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

- I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamieťa.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Tunajšiemu súdu bol doručený návrh B. Y. ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd neodkladným opatrením odovzdal maloletého Z. O. K. na obdobie šiestich mesiacov do starostlivosti N. liečebno-výchovného sanatória, O. č.1, N., za účelom zabezpečenia kompletnej odbornej pomoci s tým, že náklady spojené s poskytovaním starostlivosti znáša U. pre deti a rodiny Y.. Z návrhu vyplynulo, že maloletý je v evidencii N. vedený od roku 2009, kedy matka podala na súd návrh na úpravu práv a povinností maloletému a rozsudkom zo dňa 15.6.2010 č.k. XP/XX/XXXX-XX bol maloletý zverený do starostlivosti matky. Z dôvodu dlhodobej neschopnosti matky zabezpečiť starostlivosť o maloletého bol maloletý na základe uznesenia Okresného súdu Y. č.k.XXP/XXX/XXXX-X, vykonateľného dňa 18.6.2014, odovzdaný do starostlivosti U. pre deti a rodiny Y.. U maloletého sa dlhodobo prejavujú výchovné problémy. Podľa správ v roku 2015 maloletý stagnoval v školskom procese, na vyučovaní bol netrpezlivý a nesústredený a absolvoval vyšetrenie v CPPPaP. Na samostatnej výchovnej skupine v centre bol citlivý na svoje osobné veci a ku všetkým činnostiam mal verbálne pripomienky. Jeho adaptácia v centre prešla pomerne dobre, bolo potrebné ho upozorňovať. Počas roka 2016 navštevoval 2. ročník ZŠ v Y., pretrvávali ťažkosti s koncentráciou pozornosti a netrpezlivosťou, vulgárne sa vyjadroval voči učiteľom. Začala sa u neho prejavovať psychosociálna a emocionálna deprivácia. Po jeho návrate z domáceho prostredia matky sa prejavovali zmeny správania k horšiemu. Začal sa vyjadrovať vulgárne, všetko videl negatívne, nerešpektoval vychovávateľov v centre a taktiež nedodržiaval pravidlá. Správanie a prístup k vyučovaciemu procesu maloletého sa aj počas roka 2017 prejavovalo negatívne. Nespolupracoval s učiteľmi, prejavoval negatívny prístup k učeniu, na vyučovaní je náladový, impulzívny a so spolužiakmi bol pravidelne v konflikte. Správanie maloletého na samostatnej skupine sa výrazne zhoršilo. Vyhrážal sa vychovávateľom a verbálne ich napádal, k iným deťom sa správal neprimerane. Maloletý bol z dôvodu poruchy pozornosti a hyperaktivity dispenzovaný u pedopsychiatra. Od 9.1.2018 bol maloletý umiestnený v profesionálnej rodine, zmenil školu i formu vzdelávania -individuálna integrácia s priradeným asistentom. V profesionálnej rodine mal konflikt s druhým chlapcom. Po návrate z pobytu u matky a jej partnera bol maloletý emočne rozladený, odmietal zotrvať v profesionálnej rodine, bol negatívne ovplyvňovaný partnerom matky a nebola možná jeho adaptácia v profesionálnej rodine,

preto sa Centrum rozhodlo, že ho bude môcť kontaktovať výlučne matka. Maloletý bol presunutý na samostatnú výchovnú skupinu v Centre. V školskom roku 2018/2019 mal maloletý pokarhanie riaditeľom školy z dôvodu fyzického napádania iného žiaka, urážania ostatných žiakov a vulgárneho sa vyjadrovania. Z dôvodu pretrvávajúceho neprímeraného správania bol vylúčený zo školského klubu. Na základe odporúčenia pedopsychiatra bol maloletý 2 mesiace hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici v H. a nastavený na medikamentóznou liečbu. Aktuálne v školskom roku 2019/2020 maloletý navštevuje 5. ročník ZŠ, má problém s čítaním, písaním, pozornosťou a pracuje s ním špeciálny pedagóg. Maloletý má diagnostikovanú K.. V Centre pre deti a rodiny je jeho správanie neprímerané. Neustále sa vyjadruje vulgárne voči iným deťom a zamestnancom centra. Odborní zamestnanci centra zaznamenali u neho výrazne zhoršené správanie. Maloletý je náladový, odmieta rešpektovať pravidlá na skupine, učí menšie deti vulgarizmy a nabáda ich na nevhodné správanie. Prejavuje sa u neho agresívne správanie a odmieta spolupracovať s vychovávateľmi, počas agresívneho správania búcha do nábytku. Pozornosť maloletého je veľmi nízka, je nesústredený, verbálne útočí a vyhráža sa. Maloletý narušuje celkový chod samostatnej skupiny a motivuje aj mladšie deti k negatívnemu správaniu a k nerešpektovaniu pravidiel. Na vychádzkach nerešpektuje vychovávateľov, uteká, vykrikuje po ulici a motivuje ďalšie deti k úteku. Bol s ním vykonaný výchovno-motivačný rozhovor, odborní zamestnanci centra pristúpili k viacerým opatreniam na samostatnej výchovnej skupine, vrátane jeho premiestnenia do inej skupiny alebo zavedenie individuálneho prístupu k maloletému, čo maloletý ignoroval. Maloletý je naďalej vedený v pedopsychiatrickej ambulancii a medikamentóznej liečbe. V poslednom období sú u maloletého pozorované výrazné zmeny v správaní, ktoré sa prejavujú v CDR na samostatnej výchovnej skupine, v školskom prostredí, ako i počas pobytov u nevlastného otca. Je evidovaný ako integrovaný žiak, vyžaduje individuálny prístup, jeho vzdelávacie výsledky sú na nízkej úrovni, v škole vyrušuje, nepracuje a od apríla 2019 bolo avizované zhoršené správanie u maloletého v školskom prostredí. Správanie sa zmenilo k horšiemu smerom k rovesníkom, vulgárne vyjadrovania, posmešky, klamanie, nevhodné komentáre, 2x fyzické napadnutie spolužiakov, zaškrtenie poznámky. V konfliktných situáciách reagoval agresívne, používal zraňujúce poznámky týkajúce sa farby pleti, postihnutia. Občas manipuloval s kamarátmi, ich citmi, aby dosiahol svoj cieľ. Jeho správanie je v súčasnosti nevyspytateľné. Voči vychovávateľkám vystupuje drzo, vulgárne, nerešpektuje upozornenia, svojim správaním ohrozuje seba aj ostatné deti. Pre bezpečnosť všetkých detí aj počas výletov, aktivít, je potrebné, aby maloletému bola zabezpečená individuálna odborná pomoc v inom zariadení. Počas pobytu v domácnosti jeho nevlastného otca bol svedkom pohlavného styku, čo rozprával ostatným deťom. Odborní zamestnanci Centra pre deti a rodiny Y. navrhujú premiestnenie maloletého do liečebno-výchovného sanatória. Vzhľadom na uvedené a s prihliadnutím na vyjadrenie Centra pre deti a rodiny Y. je potrebné zabezpečenie kompletnej odbornej pomoci maloletému s cieľom usmernenia v ďalších výchovnovzdelávacích procesoch u maloletého dieťaťa. U maloletého sa prejavuje nevhodné a zhoršujúce správanie, ktoré ovplyvňuje fungovanie celej samostatnej skupiny v U., čo negatívne vplyva na psychický a morálny vývin ostatných detí v zariadení a liečebno-výchovný pobyt je najvhodnejším spôsobom pomoci, v záujme pozitívneho fyzického, psychického a sociálneho vývinu maloletého. Preto žiadajú o nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia s tým, že v danej veci nedochádza k zmene určeného zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, ktorá bola nariadená rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 1.12.2014 č.k.XXP/XXX/XXXX -41. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí priložil k návrhu aktuálnu správu Centra pre deti a rodiny Y. a správu z diagnostického vyšetrenia.

2. Súd sa oboznámil s podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, aktuálnou správou U., správou z diagnostického vyšetrenia, obsahom pripojených spisov a zistil nasledovný skutkový a skutočný stav vecí :

3. Maloletý Z. O. pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov, ktorí nikdy nežili spolu. Svojej matke sa narodil ešte v čase jej maloletosti, preto bol uznesením Q. súdu Nitra zo dňa 11.9.2008 č.k.11P/330/2008-7 o nariadení predbežného opatrenia dočasne umiestnený do V. detského domova v L. S., nakoľko v uvedenom zariadení bola umiestnená aj jeho vtedy ešte nepĺnoletá matka. Potom rozsudkom Okresného súdu K. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XP/XX/XXXX-XX bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu minimálnym zákonným výživným (vtedy 25,36 Eur mesačne). Potom bolo na základe podnetu ÚPSVaR Y. uznesením Okresného súdu Y. zo dňa 18.6.2014 č.k.30P/131/2014-9 nariadené predbežné oparenie, v zmysle ktorého bol maloletý odovzdaný do starostlivosti Detského domova X., Y. (dnes s názvom Centrum pre deti a rodiny Y.) a rozhodnutím vo veci samej, rozsudkom Okresného súdu Y. zo dňa X.XX.XXXX č.k. XXP/XXX/XXXX-XX bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť

vykonávaná naďalej v Detskom domove X., Y. a rodičom bola určená lehota X rok na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov a bola im uložená vyživovacia povinnosť, matke vo výške minimálneho zákonného výživného (vtedy vo výške 27,13 Eur mesačne) a otcovi vo výške 50,-Eur mesačne. Potom návrhom zo dňa 4.12.2015 sa matka domáhala zrušenia ústavnej starostlivosti nad maloletým, ale rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 27.10.2016 č.k.30P/240/2015-68 bol návrh matky na zrušenie ústavnej starostlivosti nariadenej nad maloletým zamietnutý, nakoľko matke sa nepodarilo vytvoriť dieťaťu dostatočne stabilné výchovné prostredie a zázemie, v ktorom by nebol ohrozený zdravý rast a vývin maloletého. Jej ďalšie dve maloleté deti, O. a H. boli tiež umiestnené v ústavnej starostlivosti.

4. Maloletý Z. O. je teda v ústavnej starostlivosti od svojich necelých X rokov. Jeho adaptácia netrvala dlho, no po psychickej stránke bolo jeho umiestnenie náročné, ťažko znášal návštevy matky a následné odlúčenie od nich. V ústavnom zariadení bol umiestnený aj s jeho mladšími nevlastnými sestrami, O. nar. v XXXX a H. nar. v r.XXXX. Maloletý mal od počiatku problémy s pozornosťou a koncentráciou, v škole je evidovaný ako integrovaný žiak. Od roku 2015 začal mať aj problémy so správaním, vyjadroval sa vulgárne, nerešpektoval vychovávateľov. V roku 2018 bol krátko umiestnený aj v profesionálnej rodine, ale pre jeho nevhodné správanie nebola jeho adaptácia v profesionálnej rodine možná, začal rebelovať, vulgárne sa vyjadrovať, vyhrážať sa útekmi. Preto bol preradený na samostatnú výchovnú skupinu v Centre pre deti a rodiny, kde pokračovali jeho výchovné problémy, ktoré sa vždy zhoršili po návrate z pobytu u matky a jej partnera. Dva mesiace bol aj hospitalizovaný v K. nemocnici v H.. V súčasnosti má maloletý XX rokov a je žiakom X.. ročníka ZŠ, kde je evidovaný ako integrovaný žiak s asistentom. Ako vyplynulo z návrhu a pripojenej správy centra, matka maloletého bola odsúdená a nachádza sa v B. a maloletému boli umožňované pobyty v domácnosti partnera matky aj v čase, keď sa ona v domácnosti nenachádzala z dôvodu výkonu jej trestu. Po návrate od partnera matky sa správanie maloletého zhoršovalo a takýto výchovný problém zo dňa 22.7.2019 bol zvýraznený aj v správe centra, podľa ktorej bol maloletý v domácnosti u partnera matky svedkom jeho pohlavného styku s jeho milenkou, o čom potom nevhodne rozprával v U..

Správanie maloletého sa výrazne zhoršilo, čo v 04/2019 avizovala aj škola. Maloletý má nevhodné správanie voči vychovávateľom, učiteľom, rovesníkom, či už v škole alebo v Centre. Nerešpektuje pravidlá, vulgárne sa vyjadruje, je agresívny, napadol aj spolužiakov a jeho správanie sa zhoršuje. Podľa vyjadrenia centra, takéto jeho negatívne správanie ovplyvňuje a negatívne ohrozuje vývin ostatných detí v zariadení. Maloletý vyžaduje osobitný dozor a individuálny prístup, preto Centrum pre deti a rodiny Y. žiada o premiestnenie maloletého do liečebno-výchovného sanatória a orgán sociálnoprávnej ochrany detí navrhuje jeho odovzdanie neodkladným opatrením do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória v N. na obdobie X mesiacov za účelom zabezpečenia kompletnej odbornej pomoci.

5. Podľa § 2 ods.1, 2 CMP (z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Podľa § 324 ods.1 Civilného sporového poriadku (CSP) z.č. 160/2015 Z.z., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods.1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods.1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 360 ods.1, 2 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

10. Podľa § 367 ods.1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

11. V danej veci mal súd za to, že nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia nie je dôvodné pre nedostatok naliehavej potreby bezodkladného okamžitého zásahu súdom. Zo správ o maloletom podávaných priebežne ÚPSVaR Y. vyplýva, že maloletý sa síce časom adaptoval na prostredie ústavného zariadenia, v ktorom sa v súčasnosti nachádza od roku 2014, ale psychicky to ťažko znášal, bol naviazaný na matku a ťažko znášal odlúčovanie od nej po návštevách. Maloletý teda X rokov býva v Centre pre deti a rodiny Y., jeho problematické správanie je zaznamenávané už dlhšiu dobu so zhoršujúcou sa tendenciou a teraz orgán sociálno-právnej ochrany detí navrhuje jeho okamžité vyňatie z prostredia, na ktoré si už zvykol a jeho okamžité odovzdanie do N. liečebno-výchovného sanatória v N. neodkladným opatrením, pričom súdu nie je zrejmé, či maloletý bol vôbec o tomto zámere informovaný. Nie je zrejmé, ako by maloletý psychicky znášal takýto okamžitý zásah do jeho života. Teda či by nebolo vhodné maloletého na túto zmenu, ak by bola dôvodná, aspoň postupne psychicky pripraviť. Súd nespochybňuje, že maloletý je náročný na výchovu pre jeho problematické správanie, a že by bolo možno dôvodné začať konanie vo veci samej o nariadenie nejakého výchovného opatrenia, ale súd má za to, že nie je dôvodné urobiť takýto navrhovaný zásadný zásah do života XX-ročného dieťaťa okamžite, neočakávane, len neodkladným opatrením, ktorému ani nepredchádza také dôkladné dokazovanie, aké sa vyžaduje pre rozhodnutie vo veci samej. Zo správ i samotného návrhu vyplýva, že s maloletým sú už dlhodobejšie výchovné problémy, jeho problematické správanie zaznamenávajú už od roku 2016, pričom sa vždy zhoršuje po návštevách v domácnosti u matky a jej partnera, pričom v správe centra zo dňa 6.9.2019 je zvlášť zdôraznený výchovný problém zo dňa 22.7.2019, ktorý nastal po návrate maloletého z pobytu u partnera matky, kedy bol maloletý svedkom jeho pohlavného styku s jeho milenkou, o čom potom maloletý nevhodne rozprával v centre. Preto má súd za to, že keď Centrum má vedomosť o negatívnom vplyve partnera matky na správanie maloletého, prečo vôbec umožňuje pobyty maloletého u partnera matky v čase, kedy sa matka v domácnosti nenachádza, keďže ona je v Ústave pre výkon trestu odňatia slobody, pričom navyše partner matky ani nie je pre dieťa žiaden príbuzný. Súd má za to, že ak by sa dalo eliminovať problematické správanie dieťaťa napríklad aj tým, že by Centrum neumožňovalo pobyt dieťa u partnera matky, ktorý je pre neho cudzia osoba a má na neho negatívny vplyv, nemuselo by sa zasahovať do života dieťaťa tak radikálnym spôsobom, akým je jeho okamžité premiestnenie do iného zariadenia, pretože nie je vylúčené, že okamžitým premiestnením by dieťa mohlo mať opäť stres a adaptačné problémy súvisiace s okamžitou zmenou sociálneho prostredia a sociálnych väzieb. Hoci by to bolo premiestnenie len dočasné, ale je zrejmé, že pre XX-ročné dieťa, ktoré sa problematicky adaptovalo aj na súčasné prostredie, by to bol silný zásah do jeho života. Okrem toho by bol maloletý okamžitým premiestnením do iného zariadenia neodkladným opatrením neočakávane odtrhnutý od svojich nevlastných sestier, ktoré by sa tiež mali nachádzať v Centre pre deti a rodiny Y., rovnako ako maloletý Z. O.. Súd zdôrazňuje, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci záujem maloletého dieťaťa, o ktorom súd koná, a nie záujem U. pre deti a rodiny, ktorý poukazuje na to, že maloletý narušuje celkový chod samostatnej skupiny v centre. Tiež jeho školské výsledky nie sú dôvodom pre jeho okamžité premiestnenie do iného zariadenia, pretože školské výsledky sú riešené jeho integráciou.

12. Teda v závere možno konštatovať, že je určite v záujme maloletého dieťaťa využiť všetky opatrenia na zlepšenie jeho správania a pokúsiť sa eliminovať jeho zlé správanie, možno napríklad aj tým, že centrum nebude umožňovať pobyt dieťaťa v domácnosti u partnera matky, keď sa tam matka ani nenachádza, pokiaľ zariadenie má za to, že ten má na maloletého zlý vplyv a správanie maloletého sa po takom pobyte u neho zhoršuje. Tiež môžu vyskúšať nejaké menej závažné opatrenia, ako napr. pravidelné psychologické poradenstvo s maloletým a pod. A pokiaľ by tieto opatrenia neplnili svoj účel, potom by bolo dôvodné podať návrh alebo podnet na začatie konania vo veci samej o nariadenie výchovného opatrenia, ale súd má za to, že by bolo vhodné maloleté dieťa na takéto opatrenia vopred informovať a psychicky pripraviť. Správanie maloletého je problematické už dlhodobo, pričom súd nevidí dôvod, pre ktorý by mal teraz okamžite a bez riadneho dokazovania, ktoré ani nie je možné v rámci skráteného konania o neodkladnom opatrení, okamžite a len neodkladným opatrením maloletého odovzdať do liečebno-výchovného sanatória. Súd má za to, že sa nejedná o stav, kedy by vec nezniesla odklad do rozhodnutia vo veci samej, zvlášť za situácie, že rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia by predstavovalo veľmi silný citelný zásah do života maloletého, len XX-ročného dieťaťa. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol pre nedostatok naliehavej potreby jeho okamžitého nariadenia.

13. Podľa § 52 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. Keďže v danej veci bol podaný len návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a nie aj návrh vo veci samej, súd rozhodol aj o trovách konania, keďže sa v danej veci jedná o konečné rozhodnutie. O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle § 58 v spojení s § 52 CMP rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia a to na Okresný súd Trenčín (trojmo). O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods.1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods.2 CMP).